

DRAMMEN KOMMUNE

UTSKRIFT AV MØTEBOK / Bystyrekomite helse, sosial og omsorg

Saksnr:	22/09	Saksbeh.	Toril Løberg
Arkivsaksnr.	09/8881-5	Org.enhet	Plan og økonomi
Møtedato	06.10.2009	Utvalg	Bystyrekomite helse, sosial og omsorg

HØRING - ENDRINGER I KOMMUNEHELSETJENESTELOVEN

Innstilling til bystyret:

Drammen kommune avgir høringsuttalelse i samsvar med administrasjonens bemerkninger.

Det er behov for å se på sammenslåing av Lov om helsetjenester i kommunen og Lov om sosiale tjenester samtidig med den nye forskriften.

Vi forutsetter at:

- kommunens merutgifter ved innføring av endringsforslagene blir kompensert fullt ut med øremerkede midler.
- De eldres rett til å velge blir styrket
- Samarbeid med frivillige organisasjoner og private institusjoner blir etablert
- Tilskudsordningen for ressurskrevende brukere vurderes også for brukere over 67 år.

Behandling:

Rådgiver Toril Løberg redegjorde for saken. Presentasjonen vedlegges protokollen.

Ana Maria Silva Harper-H fremmet følgende tilleggsforslag:

Bystyrekomiteén helse, sosial og omsorg slutter seg til administrasjonens bemerkninger med følgende tillegg:

”Det er behov for å se på sammenslåing av Lov om helsetjenester i kommunen og Lov om sosiale tjenester samtidig med den nye forskriften.

Vi forutsetter at:

- kommunens merutgifter ved innføring av endringsforslagene blir kompensert fullt ut med øremerkede midler.
- De eldres rett til å velge blir styrket
- Samarbeid med frivillige organisasjoner og private institusjoner blir etablert
- Tilskuddsordningen for ressurskrevende brukere vurderes også for brukere over 67 år”.

Votering:

Aminstrasjonens bemerkninger med tilleggsforslaget til Ana Maria Silva Harper ble enstemmig vedtatt.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Toril Løberg
Arkivsaksnr.: 09/8881-3

Arkiv: G00
Dato: 30.09.2009

HØRING - ENDRINGER I KOMMUNEHELSETJENESTELOVEN FORSLAG TIL NY FORSKRIFT OM EN VERDIG ELDREOMSORG VERDIGHETSGARANTIEN

::: Sett inn innstillingen under denne linja ↓

INNSTILLING TIL BYSTYREKOMITE HELSE, SOSIAL OG OMSORG / BYSTYRET

Administrasjonens innstilling:

Drammen kommune avgir høringsuttalelse i samsvar med saksutredningen.

Finn Egil Holm
Ass. rådmann

Aud Hansen
konst. helse og sosialdirektør

::: Sett inn innstillingen over denne linja ↑

... Sett inn saksutredningen under denne linja ↓

HØRING - ENDRINGER I KOMMUNEHELSETJENESTELOVEN FORSLAG TIL NY FORSKRIFT OM EN VERDIG ELDREOMSORG VERDIGHETSGARANTIEN

Innledning/bakgrunn for saken

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2008 inngikk Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Venstre avtale om Omsorgsplan 2015. I avtalen fremgår det blant annet at partene er enige om at det *"i arbeidet med en felles helse- og sosiallovgivning, skal utformes en verdighetsgaranti som blant annet hensyntar forslagene i Dok 8:104 om en verdighetsgaranti og kvalitetsforskriften. Dok 8 104 inneholder 11 punkter som danner bakgrunn for forslaget om en verdighetsgaranti:*

1. Alle eldre skal tilbys en boform som er riktig og forsvarlig ut fra den enkeltes behov og medisinske tilstand
2. Ingen skal oppleve underernæring. Alle skal få nødvendig hjelp til måltider.
3. Alle skal ha rett til et mest mulig normalt liv, med en normal døgnrytme og nødvendig hjelp til personlig hygiene.
4. Alle som ønsker det skal få delta på dag eller aktivitetstilbud
5. Alle demente mennesker som har behov for å bo på atskilte dementenheter skal få tilbud om dette.
6. Alle skal få rett medisin. Foreskrivningen av legemidler må samordnes for å hindre feil.
7. Alle som bor på sykehjem, skal følges opp av faste sykehjemsleger med spesialisering i allmenntillegger eller geriatri.
8. Alle eldre på sykehjem som ønsker det, skal få enerom
9. Alle som ønsker det skal få samtale om eksistensielle spørsmål med fagpersonell fra egne samtaleteam i kommunene.
10. Alle skal ha rett til å dø der de selv ønsker det.
11. Alle eldre mennesker skal få mulighet til å bevare eller øke sin mulighet til å fungere i hverdagen. Omsorgen skal bidra til rehabilitering så langt det er mulig.

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt på høring forslag om endringer i Lov om helsetjenester i kommunen § 2-1 om rett til helsehjelp. Høringsfrist er 29.10.09. Departementet ønsker å presisere innholdet i begrepet nødvendig helsehjelp ved å fremheve begrepet *verdighet* som et grunnleggende element. Det fremmes også forslag om en ny forskrift hjemlet i Lov om helsetjenester i kommunen § 1-3 femte ledd og Lov om sosiale tjenester § 4-6 om en *verdige eldreomsorg*.

Det varsles om at kommunenes merkostnader som følger av lov- og forskriftsendringen vil bli kompensert gjennom frie inntekter, men at dette må utredes nærmere.

Saksutredning

Departementet gir i høringsnotatet en beskrivelse av kommunenes utfordringer innen pleie- og omsorgstjenestene som er gjenkjennelig. Det vises til økning i antall yngre mottakere av hjemmetjenester, større ansvar for tjenester til mennesker med utviklingshemming, psykisk sykdom og omfattende ansvar for mennesker som skrives ut fra sykehus.

Det vises også til rapport 1-2009 Riksrevisjonens undersøkelse av kvalitet og samarbeid i pleie- og omsorgstjenesten til eldre. Rapporten avdekker at kommunene ikke alltid klarer å sikre at alle tjenestemottakere gis et tjenestetilbud i tråd med sitt bistandsbehov, og kommunikasjon mellom helsepersonell og helseinstitusjoner er ikke alltid så god som den burde være.

Samtidig vises det til Sintef rapport A 11522, utarbeidet på vegne av Kommunenes Sentralforbund (KS). Norge satser ifølge denne undersøkelsen mer på eldreomsorg enn noen av de andre landene i Europa. Tiltross for dette er nordmenn mer bekymret for pleietilbudet enn andre skandinaver. De som mottar tjenester er på tross av dette, gjennomgående godt fornøyd med pleien som gis.

På landsbasis er det særlig hjemmetjenestene som er bygget ut de siste årene. For 20 år siden var 2/3 av årsverk innen pleie- og omsorg tilknyttet institusjon og 1/3 tilknyttet hjemmetjenestene. I dag er over halvparten av årsverkene knyttet til hjemmetjenestene i Norge. Endringen må sees i sammenheng med at nye grupper er blitt et kommunalt ansvar. Ifølge departementet har nye årsverk de siste årene i hovedsak gått til personer med langvarlige somatiske sykdommer og nevrologiske lidelser og mennesker med psykiske problemer. Disse gruppene består for en stor del av yngre personer.

For å sikre at eldre ikke kommer urimelig ut i forhold til den generelle innsatsen i pleie- og omsorgstjenesten, foreslår departementet å gi føringer for en *verdige eldreomsorg*. Forslag til virkemidler for å oppnå dette, er å utarbeide forskrift med hjemmel i Lov om sosiale tjenester § 4-6 og å ta inn et nytt avsnitt i Lov om helsetjenester i kommunen § 1-3. Forskriften skal gi et nærmere innhold til begrepet *verdige eldreomsorg*. I følge departementet innebærer endringen en presisering av rettigheten til tjenestetilbudet for eldre ved at Eldres rettstilstand styrkes og dermed medfører et forsterket tjenestetilbud til den eldre brukergruppen. Det fremholdes også at endringen som er foreslått, tydeliggjør innholdet i begrepet *nødvendig helsehjelp*.

Departementet påpeker at de økonomiske konsekvensene ved forslaget, vil avhenge av hvordan dagens tjenestetilbud i dag er utformet i den enkelte kommune. Dette ønsker departementet å utrede nærmere.

Forslag til endringer i kommunehelsetjenesteloven

Departementet foreslår å innta et nytt avsnitt i Lov om helsetjenester i kommunen § 2-1 (nytt avsnitt i kursiv):

§ 2-1 (Rett til helsehjelp)

Enhver har rett til nødvendig helsehjelp i den kommune der han eller hun bor eller midlertidig oppholder seg.

Enhver har rett til et verdig tjenestetilbud når han eller hun har behov for det på grunn av sykdom, funksjonshemming, alder eller av andre årsaker.

Helsetjenesten skal gi den som søker eller trenger helsehjelp de opplysninger vedkommende trenger for å ivareta sin rett, og se til at det ikke påføres unødig utgift, tap, tidsspille eller uleilighet.

Forvaltningslovens regler gjelder ikke for vedtak etter paragrafen her. For vedtak om hjemmesykepleie og vedtak om tildeling eller bortfall av plass i sykehjem eller boform for heldøgns omsorg og pleie gjelder likevel forvaltningslovens regler.

Er det flere som samtidig søker en tjeneste det er knapphet på, regnes de likevel ikke som parter i samme sak, og en søker som mener seg forbigått, kan ikke klage over at en annen har fått ytelsen.

Forslag til forskrift om verdig eldreomsorg (verdighetsgarantien):

§ 1 Formål og virkeområde

Forskriften har som formål å sikre at eldreomsorgen tilrettelegges på en slik måte at dette bidrar til en verdig, trygg og meningsfull alderdom.

Forskriften gjelder den eldreomsorg som ytes i medhold av kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven. Forskriften får anvendelse uavhengig av hvor tjenesten utføres. Forskriften klargjør hvordan tjenestetilbudet skal utformes for å sikre retten til nødvendig helsehjelp og et verdig tjenestetilbud.

§ 2 Tjenestens verdigrunnlag

De kommunale pleie- og omsorgstjenestene skal legge til rette for en eldreomsorg som sikrer den enkelte tjenestemottaker et verdig og så langt som mulig meningsfylt liv i samsvar med sine individuelle behov.

§ 3 Tjenestens innhold

Tjenestetilbudet skal innrettes i respekt for den enkeltes selvbestemmelsesrett, egenverd og livsførsel og sikre at medisinske behov blir ivaretatt. For å oppnå disse målsettingene skal tjenestetilbudet legge til rette for at følgende hensyn ivaretas:

- a) En riktig og forsvarlig boform ut fra den enkeltes behov og tilstand*
- b) Et variert og tilstrekkelig kosthold og tilpasset hjelp ved måltider*
- c) Et mest mulig normalt liv, med normal døgnrytme og adgang til å komme ut, samt nødvendig hjelp til personlig hygiene*
- d) Tilby samtaler om eksistensielle spørsmål*
- e) Lindrende behandling og en verdig død.*
- t) Å bevare eller øke sin mulighet til å fungere i hverdagen. Omsorgen skal bidra til habilitering og rehabilitering.*
- g) Faglig forsvarlig oppfølging av lege og annet relevant personell, som sikrer kontinuitet i behandlingen*
- h) Tilby eldre som bor på helseinstitusjon enerom.*

§ 4 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft xx xx xxxx

Administrasjonens bemerkninger

Hensikten med forslaget til lov- og forskriftsendringer er å styrke eldres rettssikkerhet og dermed bidra til et forsterket tjenestetilbud til denne brukergruppen, samt sikre at eldre ikke kommer urimelig ut i forhold til den generelle innsatsen i pleie og omsorgstjenesten. Drammen kommune støtter hovedintensjonen i det fremlagte forslaget og synes samtidig det er positivt at departementet ønsker å styrke eldreomsorgen og løfte fram retten til et verdig helse- og omsorgstilbud.

Det totale tjenestetilbudet må imidlertid, etter kommunens oppfatning, ses i sammenheng. Med hensyn til denne helhetsvurderingen er det uheldig at den kommunale helse- og sosialtjenesten i dag er hjemlet i forskjellige lover og dermed har forskjellig klageadgang. Et eksempel på dette er hjemmesykepleie som tildeles etter Lov om helsetjenester i kommunen og hjemmehjelp/praktisk bistand som tildeles etter Lov om sosiale tjenester. Det vil i mange tilfeller være vanskelig å vurdere om et hjemmesykepleietilbud er forsvarlig, uten å se tilbudet om praktisk bistand og andre hjemmetjenester i sammenheng. Det er derfor et behov for å se på sammenslåing av disse to lovene samtidig med den nye forskriften.

Drammen kommune forutsetter videre at kommunene kompenseres fullt ut for merkostnadene som vil måtte følge av endringsforslagene. Det er samtidig ønskelig at tilskuddsordningen for ressurskrevende brukere også vurderes i denne sammenheng.

Uttalelse fra Rådet for funksjonshemmede og Eldrerådet i Drammen kommune ettersendes etter rådernes møter h.h.v. 5. og 6. oktober.

Vedlegg:

1. Høringsbrev
2. Høringsnotat
3. Oversikt over høringsinstanser

... Sett inn saksutredningen over denne linja ↑